

การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
โรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28
The development of guidelines for enhancing desirable characteristics
of school students Muangklangprachanukul, Secondary Educational
Service Area Office, Area 28

ชาญวิทย์ หมุนอดม

Chanwit Munudom

โรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

Muangklangprachanukul School. Secondary Educational Service Area Office, Area 28.

E-mail: Dr.Chanwit.MD@gmail.com

(Received: August 30, 2021/ Revised: October 8, 2021/ Accepted: June 20, 2022)

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา มีวิธีการดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและสภาพอันพึงประสงค์ของนักเรียน และระยะที่ 3 พัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า มีองค์ประกอบ 8 ด้าน 45 ตัวชี้วัด ดังนี้ (1) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 7 ตัวบ่งชี้ (2) ด้านซื่อสัตย์สุจริต 6 ตัวบ่งชี้ (3) ด้านความมีวินัย 4 ตัวบ่งชี้ (4) ด้านใฝ่เรียนรู้ 3 ตัวบ่งชี้ (5) ด้านอยู่อย่างพอเพียง 5 ตัวบ่งชี้ (6) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน 6 ตัวบ่งชี้ (7) ด้านรักความเป็นไทย 7 ตัวบ่งชี้ และ (8) ด้านจิตสาธารณะ 7 ตัวบ่งชี้ 2) สภาพปัจจุบันความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล ลำดับความต้องการ เช่น ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน เป็นต้น 3) แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล ประกอบด้วย (1) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยแทรกในกระบวนการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (2) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (3) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านโครงการ และ (4) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจวัตรประจำวัน

คำสำคัญ: การพัฒนาแนวทาง; การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน

Abstract

The development of guidelines for enhancing students 'desirable characteristics, Muangklangprachanukul School, The school has guidelines for enhancing students' desirable characteristics to make students clear. Even more The purpose of this research was to 1) To study indicator of strengthening the desirable characteristics of students in Muangklangprachanukul School 2) To study the present the desirable conditions of strengthening the desired characteristics of students in Muangklangprachanukul School 3) The development of guidelines to enhancing desirable characteristics of students at Muangklangprachanukul School. The study followed the research methodology and development with the 3 implementation periods. The periods assemble: the 1st period; studying the component and indicator of students desirable characteristics, the 2nd period; studying the school current condition, problem, and condition of students desirable characteristics and the last period, the 3rd; development the strengthening formatting of students desirable characteristics

The results were as follows :1) Study Theories regarding the components and indicators Enhancing the desirable characteristics of Students in Muangklangprachanukul School. That 8 dimensions of the 45 indicators : (1) Patriots religious king 7 indicators (2) honesty 6 indicators. (3) discipline 6 indicators. (4) learning 4 indicators. (5) sufficient 5 indicators. (6) commitment to work 6 indicators. (7) is Thailand's 7 indicators. And public mind 7 indicators. 2) The need for the development of guidelines for enhancing the desirable characteristics of students in Muangklangprachanukul School, Order of needs, such as learning honesty commitment to work, etc. 3) To strengthen Guideline desirable characteristics of students in Muangklangprachanukul School. consists of (1) the activities of each group learning, (2) though the development of learners, (3) project and (4) enhance desirable Through routine.

Keyword: The development of guidelines; Enhancing students ' desirable Characteristics

1. บทนำ

คุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติ ปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 คือ (1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนา ที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต (3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย (4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในวิถีและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ (5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์

วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐานที่กำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และพึงปฏิบัติไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ประกอบด้วยความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นเกณฑ์ในการจบการศึกษาที่ผู้เรียนทุกคนต้องผ่านเกณฑ์การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ คือ (1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (2) ซื่อสัตย์สุจริต (3) มีวินัย (4) ใฝ่เรียนรู้ (5) อยู่อย่างพอเพียง (6) มุ่งมั่นในการทำงาน (7) รักความเป็นไทย และ (8) มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดไว้ คือ (1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทนมีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงาม (3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ (4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม (5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม (6) มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน (7) เข้าเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง (8) มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ (9) มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (10) รู้ดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (11) มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา และ (12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมหลัก 12 ประการ จึงได้นำมาบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2558 ในยุทธศาสตร์ข้อที่ 1 การสร้างความสมานฉันท์ สามัคคี โปร่งดองและค่านิยมหลัก 12 ประการแก่ประชาชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

ทั้งนี้ โรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล ได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ สู่การปฏิบัติตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนคนไทย ซึ่งค่านิยมดังกล่าวครอบคลุมและสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยได้กำหนดให้การพัฒนาเรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 12 ประการ

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ซึ่งรับผิดชอบงานและตรวจสอบงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์รวมทั้งคณะครูประจำชั้น จึงเห็นความสำคัญและตระหนักในการดำเนินการเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนและวางแผนเพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการปลูกฝังอบรมคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์บูรณาการกับค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพื่อพัฒนานักเรียนอย่างรอบด้านทำให้นักเรียนมีทักษะชีวิตมีภูมิคุ้มกันที่ดีในอนาคต สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขในสังคม ทั้งในฐานะพลเมืองไทยพลเมืองอาเซียนและพลเมืองโลก และเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการพัฒนาการดำเนินงานในโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูลและเป็นข้อเสนอสู่ในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล
- 2.2 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล
- 2.3 เพื่อพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล

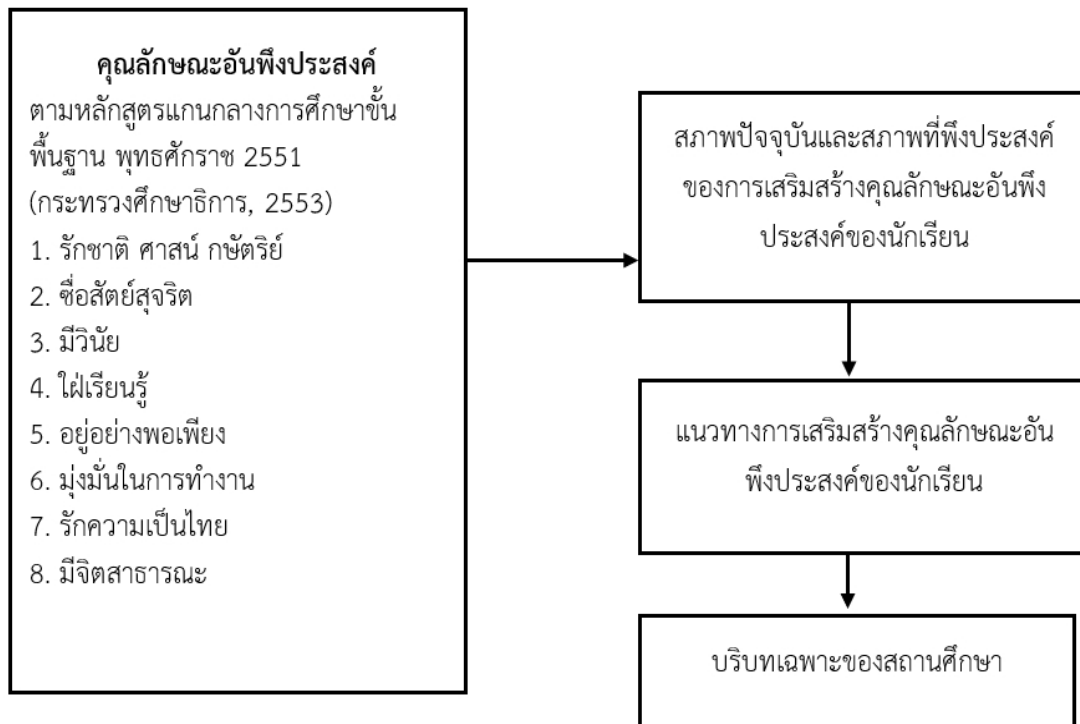
3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นจากนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล แบ่งเป็นผู้บริหาร 1 คน ครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนจำนวน 4 คน คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา 12 คน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 144 คน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วหาค่าดัชนีความต้องการและความจำเป็นและจัดลำดับ (PNI) จากนั้นศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ศึกษาวิธีการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษาต้นแบบ ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล

3.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แสดงได้ดังภาพนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ผลการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยใน 3 ขั้นตอน ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า มีองค์ประกอบ 8 ด้าน 45 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ประกอบด้วย (1) เข้าร่วม ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่สร้างความปรองดองที่เป็นประจักษ์ต่อโรงเรียนและชุมชน (2) เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา (3) ปฏิบัติตนหลักของศาสนาที่ตนนับถือ (4) เป็นแบบอย่างที่ดีของศาสนิกชน (5) มีส่วนร่วมหรือจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ (6) แสดงความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระมหากษัตริย์ และ (7) แสดงออกซึ่งความจงรักภักดีต่อสถาบัน 2) ด้านซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วย (1) ให้ข้อมูล กล่าววาจา การพูดที่ถูกต้องและเป็นจริง (2) ปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการทำความผิด (3) ปฏิบัติตนตามคำมั่นสัญญา (4) ไม่ถือเอาสิ่งของของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง (5) ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์ และ (6) ไม่หาผลประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง 3) ด้านความมีวินัย ประกอบด้วย (1) ปฏิบัติตนตามคำมั่นสัญญา (2) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและรับผิดชอบในการทำงาน (3) ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียน และ (4) ปฏิบัติตนตามกฎระเบียบ 4) ด้านใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วย (1) ตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ (2) แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม และ (3) สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 5) ด้านอยู่อย่างพอเพียง ประกอบด้วย (1) ใช้ทรัพยากรของตนเองและส่วนรวมอย่างประหยัด คำนึงและรักษาดูแลอย่างทั่วถึงการใช้เวลาอย่างเหมาะสมไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน (2) รู้จักให้อภัยผู้อื่นเสมอเมื่อถูกผู้อื่นกระทำ

(3) สามารถปรับตัวตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง (4) มีการทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายของตนเองในแต่ละวัน และ (5) รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมยอมรับและปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข 6) ด้านความมุ่งมั่น ประกอบด้วย (1) เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (2) ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ (3) ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง (4) ทุ่มเททำงาน อุดหนุน ไม่ย่อท้อ ต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน (5) พยายามแก้ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ และ (6) ชื่นชมผลงานด้วยความภาคภูมิใจ 7) ด้านรักความเป็นไทย ประกอบด้วย (1) แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ (2) กตัญญูทักทายต่อผู้มีพระคุณ (3) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม (4) ใช้ภาษาไทยและเลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้อง (5) ชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าของการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (6) นำภูมิปัญญาไทยมาใช้เหมาะสมในวิถีชีวิต และ (7) ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญา และ 8) ด้านจิตสาธารณะ ประกอบด้วย (1) ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ทำงานด้วยความเต็มใจ (2) อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทน (3) แบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่นๆ ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสุขให้คนอื่น (4) ดูแลรักษาสาธารณสมบัติและสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ (5) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและชุมชน สังคม (6) ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน และ (7) เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาสภาพ ปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านมีวินัย ด้านรักความเป็นไทย และด้านจิตสาธารณะ ด้านที่มีการปฏิบัติระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านใฝ่เรียนรู้ และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ส่วนด้านสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า โดยรวมและรายด้าน โดยรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า ด้านที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านรักความเป็นไทย ด้านอยู่อย่างพอเพียง ส่วนด้านที่ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือด้านความมุ่งมั่นในการทำงานและด้านจิตสาธารณะ

3. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ($\bar{X} = 3.78$) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ($\bar{X} = 3.59$) ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 3.58$) และด้านรักความเป็นไทย ($\bar{X} = 3.55$) ด้านจิตสาธารณะ ($\bar{X} = 3.55$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 3.45$) ด้านใฝ่เรียนรู้ ($\bar{X} = 3.46$) และด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ($\bar{X} = 3.43$)

ระยะที่ 3 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล

1. ผลการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า แนวทางการพัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ (1) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านกิจกรรมกลุ่มสาระฯ โดยแทรกในในกระบวนการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการ

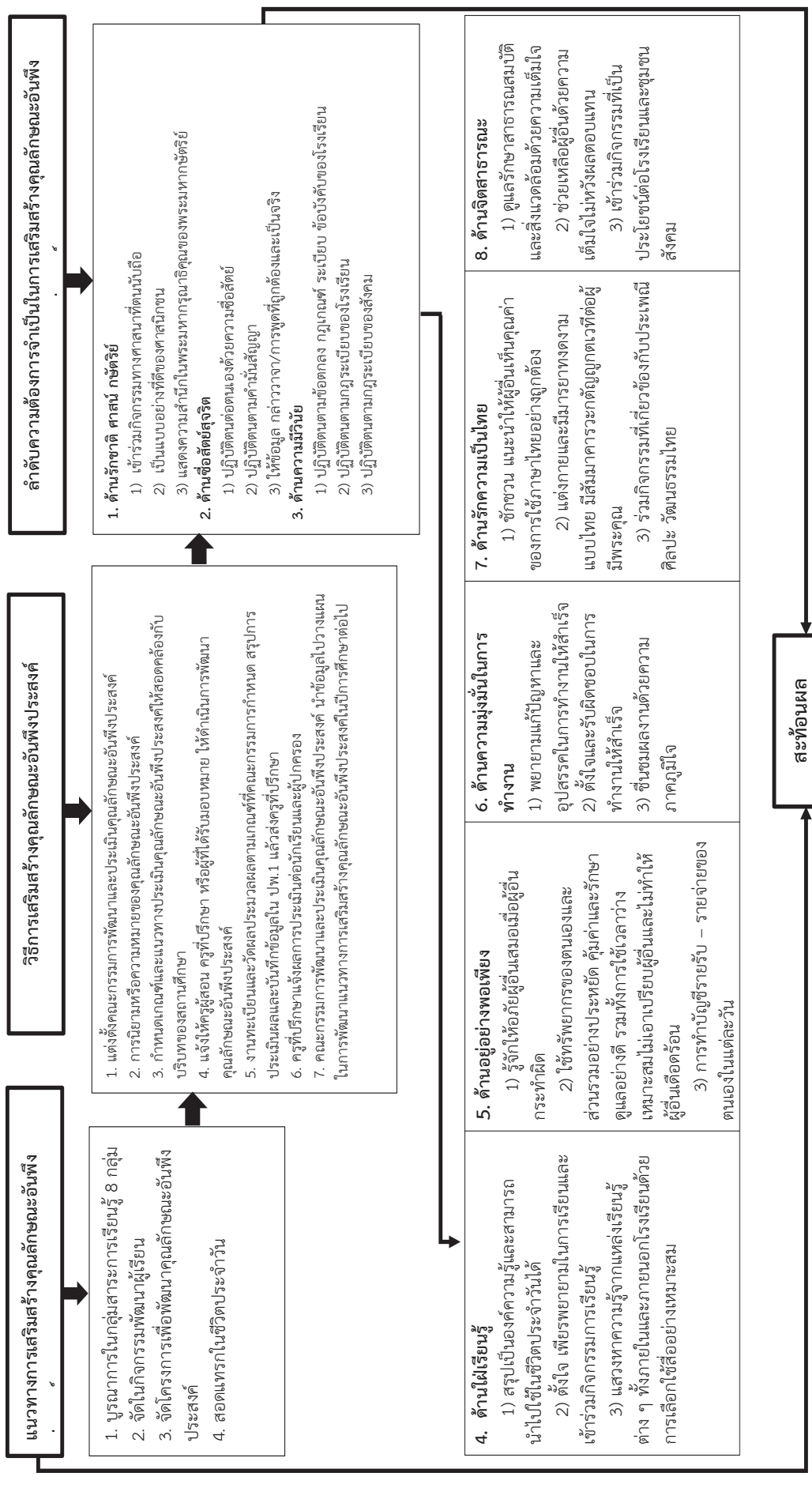
เรียนรู้ (2) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (3) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยผ่านโครงการ และ (4) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยผ่านกิจวัตรประจำวัน

2. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ต่อการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่ามีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ มีประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการดำเนินการวิจัยพัฒนาแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 เพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สามารถแสดงได้ดังภาพนี้

แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชาชนกุล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28

ภาพที่ 2 แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเมืองกลางประชาชนกุล

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.1 ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า เมืองค้ประกอบ 8 ด้าน 45 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 7 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านซื่อสัตย์สุจริต มี 6 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านความมีวินัย มี 4 ตัวบ่งชี้ 4) ด้านใฝ่เรียนรู้ มี 3 ตัวบ่งชี้ 5) ด้านอยู่อย่างพอเพียง มี 5 ตัวบ่งชี้ 6) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน มี 6 ตัวบ่งชี้ 7) ด้านรักความเป็นไทย มี 7 ตัวบ่งชี้ และ 8) ด้านจิตสาธารณะ มี 7 ตัวบ่งชี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรัตน์ จรูญประโคน (2555: 61 - 64) ได้ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน กรณีศึกษา : บ้านคลองจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราด พบว่า (1) ความต้องการของผู้ปกครองต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จากค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์ สุจริตด้านมีวินัย ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านรักความเป็นไทย ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน และด้านจิตสาธารณะ (2) ความต้องการของผู้ปกครองต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน จำแนกตามอาชีพโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาด้านความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านใฝ่เรียนรู้ ด้านความมีวินัย ด้านการอยู่อย่างพอเพียง ด้านรักความเป็นไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ความต้องการในด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ด้านมีจิตสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผู้ปกครองมีความต้องการเรียงลำดับความต้องการสูงสุดไปหาความต้องการต่ำสุด คือ ประกอบอาชีพส่วนตัว รับจ้าง เกษตรกรและอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตติกาญจน์ มัตถาปะโท (2556: 66 - 68) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนนักเรียนเขาน้อยวิทยาคม จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า (1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเขาน้อยวิทยาคม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์ สุจริต ด้านมีวินัย ด้านรักความเป็นไทย ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านใฝ่เรียนรู้ และด้านมุ่งมั่นในการทำงานตามลำดับ (2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเขาน้อยวิทยาคม จำแนกตามเพศและระดับชั้นที่กำลังศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอำนาจ อัทธกาโม (น้อยนิล) (2554: 82 - 85) ได้ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า (1) นักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย มีระดับความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านรักความเป็นไทย รองลงมาได้แก่ ด้านมีจิตสาธารณะ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านมีวินัย และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านใฝ่เรียนรู้ (2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย ที่มีเพศและอายุต่างกัน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย ที่มีระดับชั้นต่างกันโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (4) แนวทางพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย คือ 1) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ได้แก่ จัดให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ทุกครั้ง ครูต้องพยายามให้นักเรียนได้เข้าร่วมร้องเพลงชาติก่อนเข้าเรียนทุกครั้ง 2) ด้านซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ ครูจะต้องพยายามให้นักเรียนได้ทำการบ้านหรืองานที่ได้รับ

มอบหมายด้วยตนเองไม่ลอกเพื่อนมาส่ง 3) ด้านวินัย ได้แก่ ครูจะต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าแถวก่อนเข้าห้องเรียนและให้เดินเป็นแถวไปเรียนตามห้องทุกครั้ง 4) ด้านใฝ่เรียนรู้ ได้แก่ โรงเรียนควรมีการจัดนิทรรศการด้านวิชาการให้นักเรียนได้เข้าร่วม 5) ด้านอยู่อย่างพอเพียง ได้แก่ โรงเรียนควรมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการออมเงิน เพื่อจะได้ฝึกในการใช้จ่ายของนักเรียน 6) ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน ได้แก่ ครูต้องมีกิจกรรมเสริมการสอนที่มอบหมายงานให้เด็กได้ทำส่ง 7) ด้านรักความเป็นไทย ได้แก่ ครูจะต้องสอนให้เด็กรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน สอนให้เด็กรู้จักไหว้ผู้ใหญ่และไหว้ซึ่งกันและกัน และ 8) ด้านมีจิตสาธารณะ ได้แก่ ครูต้องพานักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนและบำเพ็ญประโยชน์ให้กับสังคม

5.2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านที่มีการปฏิบัติในระดับมาก คือ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ด้านความวินัย ด้านจิตสาธารณะและด้านรักความเป็นไทย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านซื่อสัตย์สุจริต ด้านใฝ่เรียนรู้และด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน ส่วนสภาพปัจจุบันที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องงานวิจัยของ เยาวภา มุสิก (2556: 49 - 54) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาเกี่ยวกับสภาพที่คาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทยของโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทยของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของ โรงเรียนในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย ด้านความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมและกตัญญูต่อบุคคล การเห็นคุณค่าและการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและด้านอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกันมีการคาดหวังในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย ด้านความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมและกตัญญูต่อบุคคล การเห็นคุณค่าและการใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและ ด้านอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสภาพที่คาดหวังในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการคาดหวังในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย ด้านอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทำการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า สภาพที่คาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทยโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

ด้านอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทยสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยา อาจหาญ (2555: 91 - 93) ได้วิจัยความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนธารนพเก้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลปรากฏว่า (1) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนธารนพเก้า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านอยู่อย่างพอเพียง ด้านวินัยและด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ (2) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนธารนพเก้า จำแนกรายเพศไม่แตกต่างกัน (3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนธาร

นพเก้าจำแนกตามระดับชั้นเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไม่แตกต่างกัน และ (4) ความฉลาดทางอารมณ์สัมพันธ์กับคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และมีความฉลาดทางอารมณ์สัมพันธ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

5.3 ผลการศึกษาการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล พบว่า แนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน คือ (1) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนผ่านกิจกรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยแทรกในกระบวนการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (2) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (3) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยผ่านโครงการ และ (4) เสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยผ่านกิจวัตรประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครองและชุมชนต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งอาจดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ (1) บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ (2) จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (3) จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ (4) ปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน และงานวิจัยของปริยาภรณ์ เชียงเครือ (2554: 82 - 85) ได้วิจัยการพัฒนาการดำเนินการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กิจกรรม 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมอบรมคุณธรรม จริยธรรม ประจำสัปดาห์ กิจกรรมการประกวด กิจกรรมพี่ดูแลน้อง กิจกรรมห้องเรียนน่าอยู่และกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์รวม 3 ด้าน คือ (1) ความซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนปรับเปลี่ยนนิสัยพฤติกรรมให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองมากขึ้น ยอมรับผิดเมื่อทำผิด พูดแต่ความจริง ไม่ลอกการบ้านเพื่อน ไม่ทุจริตในการสอน ปฏิบัติตามข้อตกลงต่าง ๆ (2) ด้านความมีวินัยในตนเอง พบว่า ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของทางโรงเรียน แต่งกายถูกระเบียบ รักษาความสะอาดของห้องเรียนและโรงเรียน เข้าแถวเป็นระเบียบ พูดจาสุภาพ และ (3) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า นักเรียนตั้งใจศึกษาเล่าเรียนประพฤติตนเป็นคนดี มีความรักความสามัคคี ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เคารพเชื่อฟังครู

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

6.1.1 ผู้บริหารและคณะครูสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ควรตระหนักและให้ความสำคัญถึงการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการประเมิน

6.1.2 การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล ก่อนจะนำไปใช้ควรศึกษาตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในคู่มือพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาและควรนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

6.1.3 สถานศึกษา ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล ปรับปรุงแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

6.2.1 ผู้บริหารและคณะครูสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ควรตระหนักและให้ความสำคัญถึงการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการประเมินควมมีการวิจัยและการพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล เพื่อค้นหารูปแบบในการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 ที่มีขนาดและจำนวนนักเรียนใกล้เคียงกัน

6.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านชุมชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเมืองกลางประชานุกูล

7. เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561*. (2557). กรุงเทพมหานคร: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์.
- _____. *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (2552). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย จำกัด.
- ชุดิภาญจน์ มัดดาปะโท. (2556). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนเขาน้อยวิทยาคม จังหวัดตราด*. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นพรัตน์ จรุงประโคน. (2555). *ความต้องการของผู้ปกครองต่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน กรณีศึกษา: โรงเรียนบ้านคลองจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์วิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปรียาภรณ์ เชียงเครือ. (2554). *การพัฒนาดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคลองกุ่ม จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระอานาจ อัดถกโม (น้อยนิล). (2554). *การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์บางกรวย จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต(การบริหารจัดการคณะสงฆ์). นครปฐม : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- เยาวภา มุสิก. (2556). *การศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่คาดหวังคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทยของโรงเรียนประถมศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อารยา อาจหาญ. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านขาวนพเก้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.